

Wat te doen als iemand vermist wordt

Dit informatieblad is bestemd voor iedereen die te maken heeft met een vermissing. Niet alleen voor ouders, partners, kinderen en andere familieleden, maar ook voor burens, kennissen, vrienden en werkgevers.

- Zodra u het vermoeden heeft dat iemand vermist is, moet u zo snel mogelijk aangifte/melding doen bij de politie.
- Indien een klein kind wordt vermist, zoek dan eerst op plaatsen waar het kind gevaar zou kunnen lopen.
- Ga na of de vermiste een bericht heeft achtergelaten. Vergeet daarbij zijn of haar computer niet!
- Maak een lijst van welke kleding en sieraden de vermiste draagt en wat er meegenomen is aan bagage, voertuig, geld, identiteitspapieren, etc.
- Verander niets in de woonruimte van de vermiste.

In dit informatieblad

1	Wanneer is iemand vermist	1
2	Wat moet u doen bij een (vermoeden van) vermissing	1
3	Wat gaat de politie doen met uw melding van een vermissing	2
4	Wat kunt u zelf doen als er iemand vermist is	3
5	Wat kunt u doen in het geval van een (langdurige) vermissing	4
6	Juridische aspecten bij een langdurige vermissing	6
7	Als de vermiste weer terecht is	8
8	Lotgenotencontact	8
9	Waar kunt u terecht als u vragen hebt?	8
10	Waar kunt u terecht voor hulp?	8

1 Wanneer is iemand vermist

Iedere dag verdwijnen mensen uit hun dagelijkse omgeving, soms tijdens vakanties en buitenlandse reizen. Uit onderzoek van de Universiteit Utrecht in samenwerking met het Landelijk bureau vermiste personen (LBVP) van de Landelijke Eenheid van de politie blijkt dat de politie per jaar ongeveer 40.000 meldingen over vermiste personen ontvangt. Gelukkig wordt het merendeel, zo'n 90%, binnen een week teruggevonden.

Vermissingen die meer dan een jaar onopgelost blijven komen weinig voor, dat betreft gemiddeld 25 gevallen per jaar. Of iemand als vermist wordt beschouwd hangt sterk van de betrokken persoon en de omstandigheden af. Bij een klein kind dat zoek is wordt eerder aan een vermissing gedacht dan bij een volwassene (18 jaar en ouder) die een tijdje niets van zich laat horen. Van belang is hoe ongebruikelijk de afwezigheid is en welke mate van risico de vermiste persoon loopt.

Volgens de politie is een vermist persoon iemand:

- die tegen redelijke verwachting in afwezig is uit de voor die persoon gebruikelijke of veilig geachte omgeving,
- van wie de verblijfplaats onbekend is,
- in wiens belang het geacht kan worden dat de verblijfplaats wordt vastgesteld.

2 Wat moet u doen bij een (vermoeden van) vermissing

Zodra u het vermoeden heeft dat iemand vermist is, moet u zo snel mogelijk melding maken bij de politie.

In dringende gevallen kan dat telefonisch, via 112. Bij minder dringende gevallen kunt u contact opnemen met de politie op 0900-8844. U kunt ook naar het politiebureau in uw woonplaats gaan. Het is verstandig eerst contact op te nemen met de politie om daarover een afspraak te maken.

Een melding van vermissing wordt meestal opgenomen op het politiebureau. In dringende gevallen kan de politie besluiten om politiepersoneel te sturen naar de locatie waar u zich op dat moment bevindt.

U krijgt van de politie de naam van de politiefunctionaris die als contactpersoon zal optreden. Op basis van de gegevens die u verstrekt hebt bij de melding beslist de politie welke verdere acties nodig zijn en wanneer die plaatsvinden. Dit staat ook verderop beschreven.

3 Wat gaat de politie doen met uw melding van een vermissing

De politie zal naar aanleiding van uw melding een inschatting maken van de vermoedelijke aard en ernst van de vermissing. Om een juiste inschatting te kunnen maken zal de politie veel vragen stellen en samen met u de Vragenlijst Vermist Persoon invullen. Breng indien mogelijk al bij de eerste melding een of meer goed lijkende recente foto's van de vermiste mee naar het politiebureau. Het elektronisch naar de politie sturen van fotobestanden is ook mogelijk. Zorg daarbij dat de originele bestandsgrootte zoveel mogelijk bewaard blijft. Dat komt de kwaliteit van de foto ten goede en vergroot de kans op herkenning van de vermiste bij eventuele publicatie van de foto.

Op basis van de melding van de vermissing zal een officier van dienst van de politie een inschatting maken van de urgentie van de vermissing. In het geval dat de vermissing als urgent wordt beoordeeld zal de politie direct tot onderzoek overgaan. Gedacht kan worden aan het opnemen van de gegevens van de vermiste en eventueel zijn/haar voertuig in het opsporingssysteem van de zogenaamde Schengenlanden of indien nodig, via Interpol, voor andere landen in de wereld. Ook een onderzoek in de woning van de vermiste en onderzoek van elektronische apparatuur, zoals telefoons en computers, behoort tot de mogelijkheden.

Als er geen aanwijzingen zijn dat de vermiste het slachtoffer is geworden van een misdrijf, kan de politie geen privacygevoelige informatie over de vermiste opvragen, bijvoorbeeld bij de telefoon-provider, de bank of een luchtvaartmaatschappij. Dat is alleen mogelijk als er een redelijk vermoeden bestaat dat er sprake is van een misdrijf en met toestemming van de officier van justitie. In overleg met de politie kunt u eventueel zelf contact opnemen met de bank van de vermiste of andere instantie, met het verzoek om informatie te verstrekken gezien de bijzondere omstandigheden van de vermissing.

In het geval dat geen sprake is van een urgente vermissing, bijvoorbeeld als duidelijk is dat de meerderjarige vermiste vrijwillig vertrokken is, kan de politie u vragen om de vragenlijst mee te nemen en thuis in te vullen. De politie maakt dan een afspraak met u om de ingevulde vragenlijst uiterlijk de volgende dag terug te brengen en met u door te nemen.

Men doet dit omdat uit onderzoek bekend is dat ongeveer 3/4 van de vermiste personen binnen 24 uur weer terecht is. U kunt direct zelf een aantal dingen doen, zoals in dit informatieblad beschreven, om te helpen de vermiste terug te vinden.

Afhankelijk van de ernst en de duur van de vermissing zal de politie besluiten om verder onderzoek in te stellen. Mogelijk zijn het horen van getuigen, zoals gezins- of familieleden, de werkgever van de vermiste of collega's, vrienden van de vermiste of andere personen die mogelijk kunnen bijdragen aan het opsporen van de vermiste. Ook diverse vormen van forensisch technisch onderzoek in de woning van de vermiste of aan voorwerpen die aan de vermiste toebehoren of bij hem/haar in gebruik waren is mogelijk.

Afhankelijk van de situatie zal de politie zoekacties houden, met de hulp van een helikopter of politiehonden, met gespecialiseerd politiepersoneel met technisch hoogwaardige zoekapparatuur, de mobiele eenheid, of samen met andere diensten, zoals Rijkswaterstaat, de reddingsbrigades langs de kust of op recreatieterreinen of met verenigingen met speciaal opgeleide reddingshonden.

Voor vermiste personen kan een foto met de daarbij behorende gegevens van de vermiste worden geplaatst op de website van de politie: www.politie.nl/vermist. Naast de politie- website gebruikt de politie ook sociale media voor de opsporing van vermiste personen. Een bericht over een vermissing kan verspreid worden via Twitter (meerderjarigen -@Vermistpersoon- en minderjarigen -@Kind_Vermist-) en Facebook (alleen minderjarigen - www.amberalertnederland.nl). Zie voor het gebruik van een AMBER Alert verderop in deze brochure.

Een verzoek tot plaatsing zal via de lokale politie, waar de vermissing is gemeld, aan het Landelijk bureau vermiste personen worden gedaan. Voor plaatsing zal toestemming moeten worden gegeven door een ouder of voogd wanneer de vermiste minderjarig is. Voor een vermiste meerderjarige zal een wettelijke vertegenwoordiger of naaste de toestemming moeten geven. De politie zal u hiervoor vragen een formulier in te vullen en te ondertekenen.

Uiterlijk drie weken na de datum van vermissing, of eerder als daartoe aanleiding bestaat, zal de politie proberen om een DNA profiel van de vermiste te verkrijgen. Dit kan door het onderzoek van voorwerpen die de vermiste gebruikt heeft en waarop zijn/haar DNA materiaal aanwezig kan zijn. Denk aan een tandenborstel, scheerapparaat, gedragen kleding etc. Als dergelijke voorwerpen niet beschikbaar zijn of geen resultaat opleveren, zal aan directe familieleden worden gevraagd om een DNA monster af te laten nemen. Afgenomen monsters worden door het Nederlands Forensisch Instituut onderzocht en verkregen DNA profielen worden vergeleken met de profielen, die al aanwezig zijn in de DNA Databank voor vermiste personen en niet-geïdentificeerde stoffelijke overschotten. Met deze methode hoopt de politie te ontdekken of vermiste personen mogelijk als niet-geïdentificeerd stoffelijk overschot al zijn of in de toekomst worden aangetroffen.

Profielen die geen match opleveren worden opgeslagen in de databank en zullen worden vergeleken met alle nieuwe binnenkomende profielen van stoffelijke overschotten die worden aangetroffen en waarvan de identiteit niet kan worden vastgesteld.

De politie probeert deze methode ook toe te passen op oude zaken van vermissing en van het aantreffen van stoffelijke overschotten. In een speciaal project tracht de politie te achterhalen waar er in Nederland sinds 1920 stoffelijke overschotten zijn begraven waarvan de identiteit nog steeds onbekend is. Door het opgraven van deze stoffelijke resten en het vervaardigen van een DNA profiel probeert de politie alsnog de identiteit van deze begraven personen te achterhalen. Als u achterblijver bent van iemand die in het verleden vermist is geraakt en gebleven, dan kunt u met de politie contact opnemen om te bepalen of ook van u een DNA profiel in de databank kan worden opgenomen. Op www.politie.nl/vermist zijn ook gegevens opgenomen van niet-geïdentificeerde stoffelijke overschotten. De bij deze zaken geplaatste foto's van overleden personen kunnen als schokkend worden ervaren.

De politie kan u in veel opzichten adviseren

Indien u zelf stappen onderneemt om de vermiste te vinden, of er doen zich ontwikkelingen voor waarmee u geen ervaring heeft, laat u dan door de politie adviseren. Dit geldt onder andere voor het omgaan met de media. Vooral bij vermissingen die veel (media) aandacht krijgen kan het voorkomen dat mensen die niets met de zaak te maken hebben zich bij u melden met suggesties om u te helpen. Het kan gaan om privé detectives, paragnosten of organisaties die u door zoekacties willen helpen de vermiste terug te vinden. Als u van hun diensten gebruikt wilt maken is het verstandig om duidelijke afspraken te maken over wat er gedaan gaat worden en over kosten die met deze hulp gemoeid kunnen zijn. Vertel uw contactpersoon bij de politie over uw contacten met personen of organisaties die hun hulp hebben aangeboden.

Als de vermiste geen contact meer wil

Het is mogelijk dat de politie een vermiste meerderjarige persoon opspoort, waarbij de vermiste persoon duidelijk maakt dat hij/zij vrijwillig is vertrokken en niet wil dat zijn/haar verblijfplaats aan de achtergebleven gezins- of familieleden wordt doorgegeven. In dat geval is de politie verplicht de verblijfplaats van de vermiste geheim te houden. De politie mag alleen de verblijfplaats aan derden doorgeven wanneer de vermiste zelf daarvoor toestemming geeft. Nadat er contact met de vermiste is geweest zal de politie deze persoon niet langer als vermist beschouwen en zal er geen verder onderzoek verricht worden.

4 Wat kunt u zelf doen als er iemand vermist is

Als een persoon vermist is kunt u zelf een aantal dingen doen die helpen de vermiste op te sporen. Dit betreft niet alleen het zelf zoeken naar de vermiste maar ook het verzamelen van informatie over de vermiste en over de omstandigheden van de vermissing. **Belangrijk:** Indien de vermiste wordt teruggevonden of deze meldt zich weer, geef dit dan direct door aan de politie, zoals beschreven in het hoofdstuk 'Als de vermiste weer terecht is'. Na de terugkeer van de vermiste moeten de acties die in gang gezet zijn om de vermiste op te sporen worden afgesloten.

Als de vermiste persoon in het bezit is van een mobiele telefoon, dan bestaat de neiging om via die telefoon te proberen om met de vermiste in contact te komen. Bedenk echter dat veelvuldig bellen naar het toestel van de vermiste de batterij zal uitputten, waarna het onmogelijk wordt om de vermiste aan de hand van de locatie van zijn telefoon nog te vinden. Dit kan vooral belangrijk zijn als de vermiste een ongeluk heeft gehad en niet in staat is om zijn/haar telefoon te beantwoorden. De politie kan de locatie van een telefoon die aan staat vaststellen, maar mag dat alleen doen als er sprake is van aantoonbaar (of hoge waarschijnlijkheid van) acuut levensgevaar voor de vermiste of als er aanwijzingen zijn dat de vermiste het slachtoffer is geworden van een misdrijf.

Achterblijvers bij een vermissing maken vaker en sneller ook zelf gebruik van sociale media om te proberen de vermiste te vinden. Overweeg of de situatie daarvoor ernstig genoeg is. Het op internet plaatsen van de gegevens van een vermiste kan ertoe leiden, dat jaren later, terwijl de vermiste misschien maar een dag weggebleven is, die informatie nog steeds zichtbaar is via zoekmachines als Google en Bing, met mogelijk negatieve gevolgen voor de vermiste. Besluit u toch om de sociale media te gebruiken, bedenk dan goed welke informatie u over de vermiste en over uzelf wilt verstrekken. Richt u zich vooral op informatie die bijdraagt aan het herkennen van de vermiste zoals uiterlijke kenmerken. Toets de tekst bij anderen met de vraag hoe men het zou vinden als die informatie over henzelf verspreid zou worden. Maak indien mogelijk gebruik

van een speciaal hiervoor aangemaakt en bestemd emailadres en gebruik eventueel een alleen voor dit doel bestemd telefoonnummer.

Blijf kalm

Indien u alleen bent vraag dan iemand om bij u te zijn en om u te helpen. U kunt een aantal dingen doen en het is nuttig dat u iemand bij u hebt met wie u kunt overleggen. Bovendien is het gewenst dat er altijd iemand in de buurt van uw (mobiele) telefoon blijft om telefoontjes op te vangen.

Zorg ervoor dat u bereikbaar blijft. Als u veel langdurige telefoongesprekken moet voeren probeer dat dan met een andere (mobiele) telefoon te doen om zo uw eigen toestel vrij te houden voor inkomende gesprekken. Zorg dat bij uw afwezigheid iemand in huis is om telefoongesprekken aan te nemen of schakel een antwoordapparaat in.

Breng familie en vrienden op de hoogte

Neem contact op met familie en vrienden die mogelijk iets weten over de verblijfplaats van de vermiste of waar de vermiste mogelijk heen is gegaan. Denk daarbij ook aan familie of vrienden waarmee minder vaak contact is. Vertel hen wie er wordt vermist en vraag of ze informatie hebben die belangrijk kan zijn voor de oplossing. Vraag hen eventueel zelf contact op te nemen met de politie als ze iets weten. Neem ook contact op met school of werk van de vermiste en vraag die om inlichtingen.

In de 'Vragenlijst Vermist Persoon' wordt gevraagd een overzicht te maken van familie en vrienden van de vermiste die misschien iets weten wat met de vermissing verband houdt. Houd een lijst bij van wie van deze mensen u gesproken hebt, wanneer u contact met hen gehad hebt en wat ze zeiden. Geef deze lijst aan de politie. Dat voorkomt dubbel werk. Geef informatie die van belang kan zijn voor het vaststellen van de verblijfplaats van de vermiste direct aan de politie door.

5 Wat kunt u doen in het geval van een (langdurige) vermissing

Als de vermiste na enige dagen nog niet terecht is ontstaat een situatie waarin zich allerlei problemen als gevolg van die afwezigheid kunnen voordoen. De eventuele verzorging van dieren van de vermiste, het betalen van rekeningen, het niet op zijn/haar werk verschijnen van de vermiste en allerlei andere zaken kunnen op u afkomen en vragen om maatregelen.

Bij een vermissing die langer duurt kunt u als achterblijver een beroep doen op Slachtofferhulp Nederland. Meer informatie over wat Slachtofferhulp voor u kan betekenen vindt u op hun website www.slachtofferhulp.nl. U kunt ook bellen naar 0900-0101.

Een mogelijkheid tot het hebben van contact met andere achterblijvers na vermissing en voor het krijgen van informatie over vermissing is de Vereniging Achterblijvers na Vermissing. U kunt hun website vinden op www.devav.nl of telefonisch contact opnemen met het nummer van Slachtofferhulp Nederland, 0900-0101.

Bekijk de plaatsen waar de vermiste normaal zou zijn

Indien de vermiste uit de eigen omgeving verdwenen is, bekijk dan eerst goede de plaatsen waar de vermiste vaak komt. Dat betreft het huis of de kamer(s) van de vermiste en andere plaatsen waar de vermiste vaak verblijft. Zorg er wel voor de kamer(s) zo veel mogelijk onveranderd te laten. Neem meteen contact op met de politie indien u hierbij aanwijzingen ontdekt dat de vermiste in gevaar verkeert.

Ga na of de vermiste misschien een bericht achtergelaten heeft

Vergeet daarbij niet na te gaan of er een bericht op de computer of op door de vermiste gebruikte social media is achtergelaten.

Indien u als achterblijver toegang hebt tot deze informatie, bekijk dan de financiële transacties van de vermiste. Vergeet ook niet om het surfgedrag op internet van de vermiste nader te bekijken. Als u dat zelf niet kunt, kunt u misschien iemand anders vragen om dit te doen. Deze informatie kan bijvoorbeeld aanwijzingen geven over een aanleiding voor de vermissing, de mogelijke locatie van de vermissing en/of over het laatste levensteken van de vermiste. Denk hierbij ook aan boeken of folders, bijvoorbeeld over bestemmingen in het buitenland.

Maak een lijst van de kleding en sieraden die de vermiste draagt en wat er meegenomen is: bagage, kleding, make-up spullen, identiteitspapieren, bankpas, geld, voertuig (auto, brommer, fiets, etc.) of andere zaken.

Is er een agenda of adresboek achtergelaten? Zo ja, bevatten deze afspraken of adressen die van belang kunnen zijn? Let op eventuele afwijkingen of bijzonderheden die met de vermissing te maken zouden kunnen hebben.

Verander niets aan de woonruimte van de vermiste, maak niet schoon en laat alles in de staat zoals het was. Het is mogelijk dat de politie in een later stadium een veel grondiger onderzoek in die ruimtes wil instellen. Is het toch nodig dat u de woonruimte van de vermiste moet veranderen of schoonmaken, overleg dat dan eerst met de politie.

Bekijk de onmiddellijke omgeving van de woonruimte en gebouwen die zich daar bevinden zoals garages en schuren. Let ook hier op de mogelijke afwezigheid van spullen, bijvoorbeeld voertuigen (auto, brommer, fiets, etc.) of andere zaken.

Loop of rijd de route die de vermiste genomen zou hebben en let op alles wat mogelijk van de vermiste is, zoals fiets, tas of kledingstukken. Indien u iets vindt, laat het dan liggen, verander niets aan de situatie en bel direct de politie.

Vraag familie of vrienden te kijken op plaatsen waar de vermiste mogelijk zou kunnen zijn. Men kan daarbij denken aan:

- Familie, vrienden, kennissen, burens, vroegere burens of vrienden.
- Indien gescheiden de ex-echtgenoot of een andere voormalige partner.

Favoriete plekken van de vermiste:

- School of werk.
- Sportvelden en sportcentra.
- Horecagelegenheden.
- Stations en winkelcentra.
- Parken of speelgelegenheden.
- Bij kinderen: de huidige of een vroegere kinderoppas.

Het kan nuttig zijn hierbij een foto van de vermiste mee te nemen wanneer het plaatsen betreft, zoals horecagelegenheden, waar de vermiste mogelijk niet bij naam bekend is.

Contacten met de media

Als u een groter publiek wilt bereiken voor inlichtingen kunt u proberen de media voor de vermissing te interesseren. Denk daarbij ook aan de lokale media. Die zijn vaak eerder bereid mee te werken en met de lokale media is vaak de kans groter dat u informatie krijgt. Als u de media benadert voor de vermissing hou dan rekening met het feit dat u niet alleen de aandacht op de vermissing richt, maar ook op uzelf.

- Overleg eerst met de politie. Bespreek met hen welke informatie u wel en niet moet verstrekken. Is de politie zelf bereid met de media over deze vermissing te spreken?
- Zorg voor goed beeldmateriaal (foto's of video's) van de vermiste. Denk eraan dat wat u de media meegeeft mogelijk niet teruggestuurd wordt.
- Heb begrip voor de positie van de media. Hun taak is niet u te helpen maar om nieuws te brengen. Hou er rekening mee dat ze mogelijk vragen stellen die u niet prettig vindt of de vermissing presenteren op een wijze die u niet bevalt.
- Bereid goed voor wat u wel en niet wilt vertellen.
- Als de media geïnteresseerd raken kan het zijn dat ze anderen benaderen voor informatie over de vermiste en over de mogelijke redenen voor de vermissing.

- Het kan een idee zijn een vertrouwd familielid of bekende die ervaring met de media heeft te vragen alle media contacten af te handelen.
- Indien de media over de vermissing gaan schrijven, wees dan voorbereid op mogelijk onplezierige reacties van mensen die verder niets van de situatie weten maar alleen afgaan op wat ze via de media vernomen hebben.
- De media hebben meestal meer nieuws dan ze kunnen gebruiken. Wanneer de media bij u geweest zijn voor informatie wil dat niet zeggen dat ze het ook altijd naar buiten brengen.

Paragnosten

Het komt voor dat mensen u aanraden een paragnost om hulp te vragen. Het is ook mogelijk dat u zelf door paragnosten wordt benaderd, die vervolgens gevraagd, maak ook ongevraagd, allerlei uitspraken doen over de vermiste. Dergelijke uitspraken kunnen zeer confronterend zijn, bijvoorbeeld dat de vermiste vermoord of overleden is. Paragnosten kunnen ook hoop geven door te stellen dat de vermiste nog in leven is. Uitspraken van paragnosten over vermisten blijken op basis van wetenschappelijk onderzoek echter onbetrouwbaar te zijn. Toch is het begrijpelijk dat, zeker bij langdurige vermissingen en het ontbreken van ieder spoor van een vermiste, achterblijvers gebruik willen maken van een paragnost. Als u toch een paragnost om hulp wilt vragen:

- Blijf gericht op het doel de vermiste te vinden. Geef niet teveel informatie.
- Veel paragnosten helpen belangeloos. Toch is het goed dat u vooraf bespreekt wat de eventuele financiële gevolgen zijn. Bijvoorbeeld dat u bepaalde reiskosten vergoedt.

Houd bij wat u doet of laat doen

Probeer een journaal bij te houden van hetgeen u zelf doet of anderen voor u doen, wanneer dat gedaan is en wat het resultaat is. Naarmate een vermissing langer duurt is het moeilijker om een goed overzicht te bewaren van alle gebeurtenissen.

Speciale gevallen van vermissing

Het gebruik van AMBER Alert bij ontvoering of levensbedreigende vermissing van een kind

Enkele keren per jaar komt een kind in levensgevaar tijdens een ontvoering of vermissing. Bij ontvoering gaat het om kinderen die meegenomen zijn door een onbekende dader. Seksueel misbruik van het kind is meestal de reden achter een dergelijke ontvoering, en het risico bestaat dat het kind uit angst voor ontdekking om het leven wordt gebracht. In dat geval zet de politie AMBER Alert in. AMBER Alert moet daarom ook direct na melding van een dergelijke ontvoering bij de politie worden ingezet. Er is geen tijd te verliezen.

Een AMBER Alert wordt alleen gebruikt als er sprake is van de volgende omstandigheden:

1. het kind is (zeer waarschijnlijk) ontvoerd door een onbekend persoon of personen, of het kind is vermist en er bestaat direct gevaar voor het leven van het kind.
2. het vermiste kind is jonger dan 18 jaar.
3. er is voldoende informatie over het slachtoffer, een mogelijke ontvoerder of een gebruikte auto, zodat een AMBER Alert de kans vergroot dat het kind snel gelokaliseerd kan worden.

Iedere vermissing levert een risico op voor het kind. Toch is dat risico niet altijd voldoende voor het inzetten van een AMBER Alert. Als een AMBER Alert ook zou worden ingezet bij vermissingen met minder risico, dan verdwijnt het speciale effect van het systeem.

Ontvoeringen van kinderen door hun vader en/of moeder of door een ander familielid komen ook niet in aanmerking voor een AMBER Alert, tenzij de ontvoering gepaard is gegaan met ernstig vormen van geweld. En/of wanneer aangenomen kan worden dat het kind bij de ontvoerende ouder gevaar loopt om slachtoffer te worden van ernstig of zelfs dodelijk geweld.

Voor vermiste personen van 18 jaar en ouder wordt geen AMBER Alert verzonden, ook niet als ze in verstandelijk opzicht functioneren op een leeftijdsniveau van onder de 18 jaar. Als dat nodig is, zal op een andere manier aandacht gevraagd worden voor een dergelijke vermissing.

De kracht van AMBER Alerts ligt in het onmiddellijk en allesomvattend inschakelen van publiek en media, om zo alles in het werk te stellen dat het ontvoerde of in levensgevaar verkerende kind teruggevonden wordt.

AMBER Alert Nederland heeft een eigen website (www.amberalertnederland.nl) waar u terecht kunt als u meer informatie zoekt of als u zich wilt aanmelden voor het ontvangen van deze berichten.

Vermissing in het buitenland

Als de persoon is vermist in het buitenland:

- Als u in het land bent of op de locatie vanwaar de persoon vermist wordt, maak dan melding van de vermissing bij de lokale politie en probeer een kopie van de melding van de vermissing te krijgen. Indien de vermiste niet gevonden wordt heeft u een dergelijke document nodig in Nederland. Indien van toepassing, stel de lokale vertegenwoordiger van de reisorganisatie in kennis. Zij kunnen u assisteren door hun bekendheid ter plaatse.
- Bent u in het land van vermissing dan kunt u contact opnemen met de Nederlandse vertegenwoordiging in dat land. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft GEEN opsporingsbevoegdheid in het buitenland, maar kan wel contacten onderhouden met de lokale autoriteiten. Nederland heeft in de meeste landen een vertegen-

woordiging. Dit is een ambassade, een consulaat-generaal of een honorair consulaat. In die landen waar geen Nederlandse vertegenwoordiging is (bijvoorbeeld Cambodja, Laos, Birma, Myanmar) kan via Buitenlandse Zaken een beroep worden gedaan op een EU-ambassade die wel vertegenwoordigd is.

- Is men zelf niet ter plekke in het land waar de persoon wordt vermist, maar in Nederland, kunt u contact opnemen met het ministerie van Buitenlandse Zaken (afdeling Consulaire Aangelegenheden, telefoon 070 348 47 70).
- Neem ook altijd contact op met de politie van (bij voorkeur) de woonplaats van de vermiste in Nederland. Ook in Nederland zullen er dingen met betrekking tot de vermissing geregeld moeten worden. De politie in Nederland zal bijvoorbeeld het DNA onderzoek moeten doen.
- De verzekeringsmaatschappij waar de vermiste persoon een reisverzekering heeft afgesloten.

Vermissing op zee

Een vermissing op zee heeft een geheel eigen karakter. Zoek- en reddingsacties worden voor de Nederlandse wateren gecoördineerd door het Kustwachtcentrum te Den Helder. Wanneer onmiddellijke reddingsacties nodig zijn kan men via het bekende alarmnummer 112 de melding doorgeven. Daar leidt men de melding door naar het kustwachtcentrum. Het Bureau Vermiste Personen Noordzee van de Landelijke Eenheid van de politie in Den Helder registreert vermissingen van personen op de Noord- en Waddenzee. Daarnaast houdt het bureau een registratie bij van Nederlanders en van personen op Nederlandse schepen die, waar ook ter wereld, op zee vermist zijn.

6 Juridische aspecten bij een langdurige vermissing

Naast grote emotionele problemen kan een langdurige vermissing voor de achterblijvers ook financiële en juridische gevolgen hebben. U kunt daarbij denken aan werk, uitkeringen, verzekeringen, pensioen, enzovoort.

In de artikelen 409-430 van Boek 1 (http://wetten.overheid.nl/BWBR0002656/volledig/geldigheidsdatum_05-06-2014#Boek1_Titel18_Afdeling1_Artikel409) en de artikelen 198-202 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek (http://wetten.overheid.nl/BWBR0005289/volledig/geldigheidsdatum_08-06-2014#Boek6_Titel4) is een aantal regelingen opgenomen die gebruikt kunnen worden om de juridische en financiële problemen op te vangen die ontstaan wanneer iemand langdurig vermist blijft.

De belangrijkste wettelijke mogelijkheden zijn de zaakwaarneming; de benoeming van een bewindvoerder; de verklaring van vermoedelijk overlijden en de machtiging tot het uitoefenen van het recht van erfgenaam of legataris. Deze mogelijkheden worden hieronder kort besproken.

Zaakwaarneming

Via zaakwaarneming kunnen veel praktische problemen worden opgelost. Zaakwaarneming wil zeggen: het behartigen van de materiële én immateriële belangen van een ander zonder dat de bevoegdheid om dit te doen uitdrukkelijk is gegeven door de vermiste of door de wet. Voorbeelden van zaakwaarneming zijn: het stutten van het huis van een afwezige buurman; het verzorgen van iemands huisdier wanneer de eigenaar verhinderd is; het vastleggen van een losgeslagen schip van een afwezige eigenaar. Een achterblijver kan dus veel zaken van een vermiste regelen, mits, zoals het wetboek stelt: dit op redelijke grond, dus met een zekere noodzaak, gebeurt en met de bedoeling daarvoor de belangen van een ander voor diens rekening en risico te behartigen. Bij zaakwaarneming staan dus de belangen van de vermiste voorop.

Zaakwaarneming is wel afhankelijk van acceptatie door derden. In de praktijk komt het voor dat bij meer ingrijpende rechtshandelingen zoals de verkoop van het huis van de vermiste, of wijziging van de persoon van de begunstigde bij een levensverzekering, zaakwaarneming vaak niet wordt geaccepteerd. In zulke situaties helpt alleen de benoeming van een bewindvoerder.

De aanstelling van een zaakwaarnemer of bewindvoerder lost het probleem van de financiële gevolgen van de vermissing, bijvoorbeeld als de langdurig vermiste (mede-) kostwinner is, niet op. Wanneer de vermiste terugkeert zal de zaakwaarnemer verantwoordelijk moeten afleggen. Het is dus belangrijk alle handelingen in het kader van de zaakwaarneming goed te beschrijven.

Benoeming van een bewindvoerder

Indien de vermiste, zoals de wet dit zegt “niet voldoende orde op het bestuur van zijn goederen heeft gesteld”, kan aan de kantonrechter de benoeming van een bewindvoerder worden gevraagd (artikel 409, lid 1, Boek 1 BW). De bewindvoerder kan ook andere dan vermogensbelangen van de vermiste behartigen, tenzij de kantonrechter dit bij de benoeming specifiek heeft uitgesloten. De bewindvoerder kan van alles: lopende overeenkomsten opzeggen, zoals een huurovereenkomst of een reis- of begrafenisverzekering, en ook nieuwe overeenkomsten sluiten. Hij gaat bijvoorbeeld ook over de bank- en girorekeningen. Overigens is het wel zo dat de bewindvoerder voor bepaalde handelingen de toestemming van de kantonrechter nodig heeft. Het vermistenbewind kan dan ook in de regel voor veel problemen de passende oplossing bieden. De bewindvoerder kan geen hoogst persoonlijke zaken van de vermiste regelen, zoals bijvoorbeeld het aanvragen van een echtscheiding.

Verklaring van vermoedelijk overlijden

Wanneer het bestaan van de vermiste onzeker geworden is en er een bepaalde periode verlopen is vanaf het verdwijnen of vanaf het laatste levensteken van de persoon, dan kan aan de rechtbank een verklaring van ‘rechtsvermoeden van overlijden’ worden gevraagd. Dat kan ook door de officier van Justitie. De verklaring is nodig, bijvoorbeeld om een nieuw huwelijk of een geregistreerd partner-

schap te kunnen aangaan, of om een levensverzekering tot uitkering te doen komen, dan wel om te erven van de betrokkene.

In de procedure voor de rechtbank behoeven de achterblijvers niet zelf te verschijnen. Zij worden vertegenwoordigd door een advocaat. De periode die moet zijn verlopen om een verklaring van vermoedelijk overlijden te vragen is in de regel vijf jaar. Indien evenwel de betrokkene reeds gedurende één jaar wordt vermist én de omstandigheden zijn dood waarschijnlijk maken, is de termijn die moet zijn verstreken om de verklaring van vermoedelijk overlijden aan te vragen één jaar.

De erfgenamen en legatarissen van iemand die vermoedelijk overleden is verklaard moeten wel, met goedkeuring van de kantonrechter, zekerheid stellen voor wat zij aan de vermiste, indien deze alsnog terugkeert, moeten afdragen. Zij hebben ook nog andere verplichtingen (zoals een boedelbeschrijving maken), die nog ten hoogste vijf jaar blijven gelden vanaf de dag dat de akte van overlijden is opgemaakt. De rechtbank die de beslissing inhoudende een verklaring van vermoedelijk overlijden geeft, kan daarbij bepalen dat verplichtingen als hier bedoeld, niet zullen bestaan.

Vaststelling van overlijden in bepaalde gevallen: geen wachttijd

Het kan gebeuren dat het lichaam van de persoon niet wordt teruggevonden maar dat op grond van wat bekend is het overlijden als zeker kan worden beschouwd. Bijvoorbeeld in het geval van een persoon aan boord van een vliegtuig dat in zee neergestort is. In dat geval geldt er geen wachtperiode en kan men de rechtbank vragen te verklaren dat de vermiste overleden is (artikel 426 Boek 1 BW). In dat geval staat de akte die vervolgens wordt opgemaakt op grond van de uitspraak van de rechter gelijk aan een normale overlijdensakte en heeft dan ook dezelfde bewijskracht.

Dus alle hierboven beschreven beperkingen zoals die gelden voor vermoedelijk overlijden zijn niet op deze situatie van toepassing.

Machtiging tot het uitoefenen van het recht van erfgenaam

Indien de vermiste een erfenis of een legaat krijgt, zullen, indien hij niet in leven zou zijn, anderen daar recht op hebben. In zo'n geval kunnen die personen aan de rechtbank vragen hen te machtigen om het recht van erfgenaam of legataris uit te oefenen. Hiervoor gelden geen specifieke wachttermijnen, zoals bij de verklaring van vermoedelijk overlijden. De rechtbank kan dan wel zekerheid vragen voor de teruggave van de goederen als later blijkt dat de vermiste toch nog in leven is.

Om van bovenstaande mogelijkheden gebruik te maken is een verzoek aan de rechtbank nodig. Dat kunt u niet zelf doen, daar hebt u een advocaat voor nodig. Uitzondering is de benoeming van een bewindvoerder, waarvoor de kantonrechter bevoegd is.

Kunt u een advocaat niet zelf betalen dan kunt u voor informatie en advies contact opnemen met het Juridisch Loket, per telefoon 0900-8020 (€ 0,20 per minuut) of via internet www.juridischloket.nl. Zie voor meer informatie over bewindvoering het informatieblad ‘Curatele, Bewindvoering en Mentorschap’ op www.rijksoverheid.nl.

7 Als de vermiste weer terecht is

Informeer direct de politie wanneer de vermiste weer terecht is. Het gebeurt nog te vaak dat de politie veel tijd in de opsporing steekt terwijl de verblijfplaats van de vermiste al bekend is.

Het is nuttig dat de politie een goed inzicht krijgt in de achtergronden van de vermissing. Het is daarom belangrijk dat de politie nog een gesprek voert met de persoon die vermist is geweest.

8 Lotgenotencontact

In enkele gevallen komt de vermiste ook na langere tijd niet terug. Voor achterblijvers van langdurig vermiste personen is het mogelijk met elkaar in contact te komen. Niemand anders kan uw problemen immers zo goed begrijpen als iemand die hetzelfde heeft meegemaakt. Indien u behoefte heeft aan contact met lotgenoten kunt u contact opnemen met de Vereniging Achterblijvers na Vermissing (VAV), www.devav.nl.

Dit is een vereniging van en voor mensen van wie een familielid of partner vermist is. De VAV biedt de mogelijkheid tot lotgenotencontact en behartigt, samen met Slachtofferhulp Nederland, de belangen van achterblijvers.

9 Waar kunt u terecht als u vragen hebt?

Rijksoverheid

Hebt u vragen? De gezamenlijke ministeries hebben een internet-site, www.rijksoverheid.nl. In het contactformulier op die site kunt u uw vraag stellen. U kunt ook bellen naar Informatie Rijksoverheid. Het telefoonnummer is 1400 (lokaal tarief).

U kunt bellen van maandag tot en met vrijdag van 8.00 uur tot 20.00 uur. Op de internetsite www.rijksoverheid.nl kunt u ook andere informatiebladen inzien en eventueel printen of downloaden.

Juridisch Loket

Bij het Juridisch Loket kunt u terecht voor gratis juridische informatie of advies. Wilt u weten of er een juridisch loket bij u in de buurt is? Bel dan 0900-8020 (€ 0,20 per minuut), of kijk op de website www.juridischloket.nl.

10 Waar kunt u terecht voor hulp?

Als iemand in uw naaste omgeving vermist wordt, kunt u terecht bij:

- Slachtofferhulp Nederland, www.slachtofferhulp.nl. Deze organisatie geeft informatie, tips, emotionele, praktische en juridische hulp. U kunt ook bellen met telefoonnummer 0900-0101. De hulp van Slachtofferhulp Nederland is altijd gratis. Op de website van Slachtofferhulp Nederland vindt u ook informatie over contact met lotgenoten.
- Vereniging Achterblijvers na Vermissing, www.devav.nl
Zie ook: www.politie.nl/vermist
Voor hulp bij internationale kinderontvoering: www.kinderontvoering.org/
Aan de inhoud van dit informatieblad kunt u geen rechten ontlenen.